

Валерій РЄЗНІКОВ

Національний університет цивільного захисту України

**ФОРМУВАННЯ Й РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ
У СФЕРІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ:
ПРОБЛЕМИ ТА СУПЕРЕЧНОСТІ**

Характеризуються особливості формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України в сучасних умовах. Виокремлюються проблеми та суперечності формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України; пропонуються шляхи їх розв'язання на регіональному рівні. Аналізуються вигоди та виклики для України внаслідок інтеграції в Європейський Союз. Визначаються напрями підвищення ефективності формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України в сучасних умовах.

Ключові слова: європейська інтеграція України, державна політика у сфері європейської інтеграції України, проблеми та суперечності державної політики у сфері європейської інтеграції України, механізми формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України.

З набуттям незалежності поступово визначився головний вектор розвитку України – інтеграція до ЄС. Водночас гальмування впровадження євроінтеграційних реформ, передбачених Угодою про асоціацію, призводить до розчарування населення України в євроінтеграційному курсі. Тому особливого значення як на загальнодержавному, так і регіональному рівнях набуває питання своєчасного виявлення існуючих проблем на шляху до євроінтеграції України та їх подолання.

Сучасні проблеми й суперечності державної політики у сфері європейської інтеграції України, напрями її формування та реалізації досліджували у своїх публікаціях такі вчені, як: І. Беззуб, Ю. Кальниш, М. Пашков, Ю. Якименко та ін. [1; 7; 8; 10]. Однак чимало питань стосовно шляхів вирішення існуючих проблем та суперечностей в контексті необхідності удосконалення державної політики у сфері європейської інтеграції України залишаються недостатньо дослідженими.

Метою статті є визначення проблем та суперечностей державної політики у сфері європейської інтеграції України та обґрунтування шляхів їх подолання в сучасних умовах.

Європейська інтеграція є свідомим стратегічним вибором українського суспільства, підтвердженим багатьма складними викликами та випробуваннями. Дороговказом внутрішніх реформ стала Угода про асоціацію з ЄС, яка набула чинності у 2017 р. і згідно з якою Україна рухається на шляху до євроспільноти. Однак цей рух недостатньо швидкий, як того бажає суспільство. Адже, з одного боку, існує чимало внутрішньоукраїнських проблем, які уповільнюють проєвропейські реформи, а з іншого – ЄС також перебуває на етапі складних реформ та трансформацій у пошуках нової моделі розвитку.

Згідно із соціологічним дослідженням Центру стратегічного розвитку територій, проведеним 14–30 травня 2019 р. (участь в якому взяли 2 116 респондентів зі 124 населених пунктів із різною кількістю населення, статистична похибка становить 2,18 %), 69 % українців підтримують вступ України до ЄС, тоді як 13 % – проти цього і 18 % не змогли визначитися зі своєю позицією. Найбільше євроінтеграцію підтримують на заході України, а найменше – на Донбасі. При цьому 63 % респондентів у цілому довіряють ЄС як партнераві України, 21 % –

не довіряють, 16 % – не змогли визначитися [2]. Якщо порівнювати наведені дані із даними соціологічних опитувань за 2012 р., то за цей час кількість українців, які підтримують вступ до ЄС, зросла на 27 відсоткових пунктів (із 42 % – у 2012 р. до 69 % – у 2019 р.) [2].

Від Європейської інтеграції українці очікують передусім розширення власних можливостей, конкурентоспроможної освіти, збільшення робочих місць з гідною оплатою, якісної медицини. Крім того, за даними дослідження, одним із ключових напрямів, на які очікують від євроінтеграції, є гарантії безпеки. Серед внутрішніх перешкод євроінтеграції України респонденти назвали здебільшого високий рівень корупції, проблеми на Донбасі та неефективність системи державного управління. Серед зовнішніх викликів, які можуть стати перешкодою для євроінтеграції, українці назвали можливе розчарування європейських партнерів у євроінтеграційних можливостях самої України, зміну в розподілі балансу сил у світі, відсутність дієвих міжнародних гарантій для України. Українці чекають від євроінтеграції позитивних змін особисто для себе, але сам євроінтеграційний процес вони перекладають на державу, високопосадовців або виносять за межі власного життя, власної свідомості.

Специфіка формування геополітичних орієнтацій громадян України значною мірою обумовлена тим, що країна опинилася в епіцентрі двох інтеграційних хвиль – європейської і євразійської, кардинально різних за цілями, умовами і природою. На позиції громадян позначалися як інерція радянської спадщини, складні соціально-політичні процеси всередині країни, так і потужні зовнішні впливи [10].

На думку Ю. Якименка та М. Пашкова, процес самоідентифікації громадян України як європейців, причетних до культури та історії європейського співтовариства, є складним і тривалим з таких причин: тривала історична відірваність від європейського співтовариства, ізолюваність від політичного та культурного життя Європи; вплив радянської спадщини, носіями якої є люди старших вікових груп; потужна антиєвропейська інформаційна експансія з боку Російської Федерації, яка ретранслює ідеологію «русского мира» [10]. Тому, на думку українських аналітиків, західноєвропейські держави досить часто не готові ризикувати геополітичною стабільністю у своїх відносинах з Російською Федерацією. Наприклад, М. Буроменський зазначив: «Росія всіма засобами буде перешкоджати прагненням України на Захід, адже вся політика Кремля спрямована на відновлення впливу на колишні радянські республіки. Російська Федерація буде створювати навколо себе пояс нестабільності у вигляді військових конфліктів для того, щоб потім самостійно контролювати проблемні регіони...» [4]. На його думку, на першому плані стоять політичні чинники, а вже потім технічні чи інституційні.

І. Беззуб також зазначає, що існують певні перешкоди для України у сфері євроінтеграції: 1) низький рівень поінформованості громадян про перспективи членства України в ЄС; 2) сумнівні стосовного того, що євроінтеграція матиме вигоду для України; 3) замкненість України між вимогами ЄС та Росії; 4) занепокоєність щодо конкурентоспроможності українських товарів на європейському ринку та еміграція робочої сили; 5) проблема корупції [1].

Фонд «Демократичні ініціативи імені І. Кучеріва» провів опитування експертів на тему «Європейська інтеграція України сьогодні: проблеми, виклики, завдання» (в опитуванні взяли участь 22 експерти). Основною внутрішньою проблемою, яка перешкоджає євроінтеграційному курсу України, експерти вважають насамперед неефективність системи державного управління – недостатній рівень компетенції держслужбовців, надмірна бюрократичність, нереформованість та корумпованість системи державного управління. У першій п'ятірці основних проблем внутрішнього характеру такі: ситуація на Донбасі (включаючи як

збройний конфлікт, так і громадські настрої), високий рівень корупції в українському суспільстві, неефективна політика інформування населення про євроінтеграцію, відсутність консенсусу в політикумі та соціально-економічні проблеми.

Думку про те, що агресія, тиск та всебічне перешкоджання з боку Росії будуть головними зовнішніми викликами для європейського курсу України, поділяють всі опитані експерти. Серед основних зовнішніх перешкод експерти також називають внутрішні проблеми самого ЄС, протидію або вичікувальну позицію з боку деяких членів ЄС, що не хочуть розривати свої зв'язки з Росією, а також відсутність єдиної позиції в Євросоюзі щодо європейської перспективи України і розширення ЄС загалом.

Найбільш дієвим чинником, що сприятиме збільшенню підтримки євроінтеграції в українському суспільстві, експерти вважають успішне проведення внутрішніх реформ та відчутний для пересічних громадян позитивний ефект від них [5].

Відповідно до змісту та особливостей державної євроінтеграційної політики доцільно поділити проблеми впровадження цієї політики за джерелами їх походження, оскільки такий підхід забезпечує можливість чіткої структуризації зазначених проблем, а також демонструє основні характеристики впливу українського та європейського середовища на реалізацію політики. Отже, основні групи проблем такі: внутрішні проблеми (походять з українського середовища державної євроінтеграційної політики); проблеми, пов'язані зі станом і перспективами процесу європейської інтеграції (походять з європейського середовища євроінтеграційної політики); організаційно-функціональні проблеми (які мають джерелом походження саму систему прийняття рішень державної євроінтеграційної політики).

На думку Ю. Кальниша, проблеми реалізації державної євроінтеграційної політики України спричинені не тільки впливом середовища, але й вадами системи державного управління в цій сфері. Наявність організаційно-функціональних проблем реалізації державної євроінтеграційної політики України, пов'язаних безпосередньо з системою прийняття рішень, свідчить про неадекватність вказаної організаційно-функціональної структури меті та завданням цієї політики [7].

За результатами моніторингу результативності виконання Україною Угоди про європейську асоціацію Європейська комісія щорічно публікує «Звіт із впровадження асоціації Україною» – документ, що містить коротке зведення успіхів нашої держави в проведенні європейських реформ та наближенні українського законодавства до європейських норм. Останній звіт Європейська комісія опублікувала 9 листопада 2018 р. На жаль, у Брюсселі відзначили, що: «Україна і досі відстає у виконанні Угоди про асоціацію з Євросоюзом, а впровадження ключових зобов'язань Києва залишається тільки у планах» [8].

Серед переліку сфер, які не зазнали необхідних змін, опинилися ті, які формують стрижень Угоди про асоціацію – її торговельну частину, і навіть ті, що проголошувалися пріоритетом. Порівняємо тональність наведеного звіту з тим, у якому ЄС зазначав прогрес України рік та два роки тому, коли був оприлюднений перший в історії «Звіт із впровадження асоціації». Так, у грудні 2016 р. документ від Європейської комісії був наповнений пафосом та компліментами: «Україна провела глибокі та безпрецедентні реформи». Ф. Могеріні заявила, що «зараз надзвичайно важливо перейти від ухвалення законодавства та створення інституцій до повної імплементації реформ, щоб громадяни України могли користуватися їхніми плодами» [8].

У наступному звіті Євросоюзу, оприлюдненому у 2017 р., пафосу в оцінці «глибоких та безпрецедентних реформ» значно поменшало, а головним сигналом

ЄС був такий: «напрямок реформ є правильним, а от їх швидкість необхідно підвищити» [8]. У ЄС не приховували, що дещо завишують оцінку дій української влади, аби уникнути невинуватого розчарування.

За структурою звіт 2018 р. схожий на звіт за 2017 р. У вступі та висновках – позитивні загальні фрази про те, що Україна «ще далі просунулася на шляху реформ», а також про те, що зміни відбуваються попри російську агресію. Однак в основній частині звіту – критика щодо відсутності прогресу або лише незначних змін у конкретних секторах. У деяких розділах з'явилися доволі чіткі та зрозумілі застереження: так, як є, далі тривати не може. А загальний висновок – відставання України від графіку виконання Угоди про асоціацію. Так, блок «висновки» починається зі згадки про те, що органам та гілкам влади варто працювати разом для просування до ЄС. «Глибша міжінституційна координація всередині уряду, а також співпраця між урядом, парламентом та президентом буде ключовою умовою для подальшого прогресу в поступовому наближенні українського законодавства до стандартів і норм ЄС», – ідеться в документі [8].

Після обрання нової Верховної Ради України у 2019 р. у ЄС сподіваються на тісну співпрацю з Верховною Радою України, новим урядом, який буде сформований з метою продовження реформ в Україні та боротьби з корупцією. У ЄС зазначили, що з нетерпінням очікують продовження політичної асоціації, економічної інтеграції та реалізації процесу реформ в Україні на основі Угоди про асоціацію [9]. Найповніше масштаб європейських претензій щодо інтеграції України до ЄС розкривається в описі реформ в окремих секторах: і тих, у яких ЄС констатує «застій», і тих, які наводяться як позитивні приклади. Передусім – коли йдеться про головний, наймасштабніший за кількістю сторінок та обсягом роботи розділ Угоди про асоціацію – той, що запроваджує глибоку та всеосяжну зону вільної торгівлі між Україною та ЄС. Тобто Звіт ЄС стосовно Угоди про асоціацію – це практично відмова ЄС від економічної інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС, а саме: «українська влада – і уряд, і парламент – не хочуть і не можуть виконати умов угоди».

Найбільший прогрес (хоча й недостатній) у сфері формування зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, за європейською оцінкою, Україна має за блоками «Безпека харчових продуктів» та «Інтелектуальна власність». Стосовно першого із цих блоків ідеться про успішну адаптацію 17 із 250 законодавчих актів ЄС, які Україна має запровадити за Угодою про асоціацію. Стосовно другого – більшість законопроектів «чекають на схвалення парламентом» (отже, ідеться не стільки про реформи, скільки про наміри їх провести). Тому у звіті 2018 р. ЄС не виніс у вступну та заключну частини звіту фрази про те, що Україна рухається хоч і повільно, але, безумовно, правильним шляхом.

Зміна акцентів свідчить про те, що в ЄС бачать спроби розвернути окремі ключові реформи. Очевидне гальмування реформ Україною стало підставою або приводом для гальмування подальших процесів інтеграції з боку ЄС. Адже Україна намагається досягти реалізації двосторонніх планів інтеграції до ринку ЄС за зразком безвізу в таких сферах, як: митниця, енергетика, цифровий ринок, юстиція, свобода та безпека. Однак ЄС наголошує на тому, що за всіма напрямками не буде двосторонніх планів, виключно односторонні зобов'язання України [8].

Уже в липні 2019 р. представники ЄС висловили стурбованість стосовно повільного виконання Україною зобов'язань у межах Угоди про асоціацію, а саме: у сфері авторського права, торговельних марок, патентів і забезпечення дотримання цих прав. А тому наголосили на необхідності активізувати зусилля для приведення українських законів у відповідність до норм ЄС і створення необхідних інституцій для управління сферою інтелектуальної власності, а також вживати більше заходів для боротьби з піратством [6].

Як відомо, Україна зобов'язалася привести своє законодавство у сфері інтелектуальної власності у відповідність до норм ЄС і практик правозастосування. Відповідно до Угоди про поглиблену та всеохопну зону вільної торгівлі між Україною та ЄС, яка є частиною Угоди про асоціацію і діє з 1 січня 2016 р., передбачається реформування сфери авторського права, товарних знаків, промислових зразків, топографій напівпровідників, патентів, сортів рослин і забезпечення дотримання законодавства, зокрема під час перетину кордону. Це дозволить Україні повністю інтегруватися у світову торговельну систему, надалі залучати іноземні інвестиції та запобігти значним втратам з боку правовласників [6].

Впровадження вищезазначених реформ є на порядку денному щорічного міждержавного діалогу між Україною та ЄС щодо прав інтелектуальної власності. Під час останньої, 17-ї зустрічі діалогу, яка відбулася 26 червня 2019 р., українська сторона, зокрема Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, презентувала основні складники проекту п'ятирічної стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності й прозвітувала про стан роботи над низкою законопроектів з метою приведення українського законодавства у відповідність до Угоди про асоціацію. Україна розглядає формування спеціалізованого суду з питань інтелектуальної власності як пріоритет і планує завершити відбір суддів до нього до кінця 2019 р. Одночасно триває процес створення нового офісу інтелектуальної власності, яке планується завершити у 2020 р.

Зі свого боку, європейська сторона запропонувала надати Україні технічну підтримку в цих напрямках. Адже представники ЄС наголосили, що порушення прав інтелектуальної власності завдає великих втрат українській економіці, призводить до зменшення інвестицій і надходжень до державного бюджету, а також не дозволяє створювати робочі місця у творчих та інноваційних галузях. Крім того, такі порушення становлять значний ризик для громадян, які часто не знають, чи безпечні товари, які вони купують, а зв'язок між підробками та організованою злочинністю становить велику загрозу для суспільства [6].

Згідно з результатами опитування Європейської бізнес-асоціації, показник індексу інвестиційної привабливості України за підсумками першої половини 2019 р. становив 2,85 бала з п'яти можливих, знизившись до рівня 2016 р. Цей показник вимірюється двічі на рік, у попередньому періоді він був на рівні 3,07 бала і демонстрував нейтральне ставлення інвесторів до бізнес-клімату країни. Однак результати останнього опитування вказують на відчутне погіршення настроїв бізнесу. Так, під час минулої хвилі опитування кількість незадоволених інвестиційним кліматом становила 40 %, зараз їх кількість зросла до 57 %. Відсоток задоволених поточним станом також зменшився: тільки 19 % топ-менеджерів вважають бізнес-середовище сприятливим, тоді як наприкінці 2018 р. таких було 25 %. Серед топ-проблем інвестори традиційно відзначили високий рівень корупції (83 % респондентів критично незадоволені станом справ), недовіру до судової системи (77 %), а також відсутність земельної реформи і тіньову економіку (по 66 %) [3].

Водночас інвестори очікують на такі зміни в Україні: досягнення політичної стабільності та прогрес у боротьбі з корупцією; боротьба з контрабандою та тіньовою економікою; проведення судової та земельної реформи; удосконалення інфраструктури; зниження адміністративного тиску на підприємництво; створення умов для підвищення заробітної плати; прозоре податкове законодавство та своєчасне відшкодування ПДВ; поліпшення бізнес-іміджу України [3].

Отже, у сучасних умовах для України вступ до ЄС залишається метою, задля досягнення якої проводиться активна діяльність у політичній, правовій, економічній та інших сферах. На жаль, політична нестабільність, недостатня спадковість влади, низький рівень соціально-економічного розвитку країни створюють значні перепони на євроінтеграційному шляху України. Крім того,

Public administration mechanisms

існує низка інших факторів: збройний конфлікт на сході країни; проблема внутрішньо переміщених осіб; політичний та економічний тиск, а також анексія частини території з боку Російської Федерації тощо. Однак, і що найважливіше, сьогодні є підстави стверджувати, що Україна пройшла складний шлях вибору між європейським і євразійським векторами розвитку держави. І цей вибір – Європейський Союз.

Таким чином, на сучасному етапі суспільного розвитку, якому притаманне реформування, з одного боку, загострення існуючих проблем та суперечностей – з іншого, особливого значення набуває процес формування та реалізації дієвої та ефективної державної політики у сфері європейської інтеграції. Вступ України до ЄС – це питання віддаленої перспективи, яке залежить як від ефективності внутрішніх реформ, так і від трансформаційних процесів у ЄС. Однак Україні вже зараз необхідно наполягати на наданні їй офіційної перспективи членства в ЄС. Тому на євроінтеграційному шляху в найближчій перспективі Україну очікує повсякденна кропітка і складна робота з імплементації Угоди про асоціацію, яка рухає країну на шляху до європейської спільноти, що й буде предметом подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Беззуб І. Сучасний стан і перспективи української євроінтеграції // І. Беззуб. – Режим доступу : <http://goo.gl/Xf7oab>.
2. Вступ до ЄС підтримують 69 % українців. – Режим доступу : <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2736446-vstup-do-es-pidtrimuut-69-ukrainciv.html>.
3. В Украине ухудшился инвестиционный климат: итоги опроса. – Режим доступу : <https://www.segodnya.ua/economics/business/v-ukraine-uhudshilsya-investicionnyu-klimat-itogi-oprosa-1294242.html>.
4. Ефір UKRLIFE.TV від 2 жовтня 2015 р. – Режим доступу : https://www.youtube.com/watch?v=hIt_SgkLSgM.
5. Європейська інтеграція України сьогодні: проблеми, виклики, завдання – думка експертів. – Режим доступу : <https://dif.org.ua/article/evropeyska-integratsiya-ukraini-sogodni-problemi-vikliki-zavdannya-dumka-ekspertiv>.
6. ЄС: Україна має посилити боротьбу з піратством та підробками. – Режим доступу : <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/07/3/7098053>.
7. Моделі і механізми регулювання євро регіонального співробітництва України : монографія / за заг. ред. І. В. Артьомова [та ін.]. – Ужгород : Гражда, 2013. – 612 с.
8. Сидоренко С. Є асоціація, немає інтеграції: Єврокомісія оцінила прогрес України у виконанні угоди з ЄС // С. Сидоренко. – Режим доступу : <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/11/12/7089263>.
9. У ЄС вказали на порушення під час виборів та заявили про подальшу «політичну асоціацію та економічну інтеграцію» з Україною. – Режим доступу : <https://tsn.ua/politika/u-yes-vkazali-na-porushennya-pid-chas-viboriv-ta-zayavili-pro-podalshu-politichnu-asociaciyi-ta-ekonomichnu-integraciyu-z-ukrayinoyu-1382499.html>.
10. Якименко Ю. Україна на шляху до ЄС: оцінки, думки і сподівання громадян / Ю. Якименко, М. Пашков. – Режим доступу : <http://razumkov.org.ua/statti/ukraina-na-shliakhu-do-yes-otsinky-dumky-i-spodivannia-hromadian>.

List of references

1. Bezzub I. Suchasnyi stan i perspektyvy ukrainiskoi yevrointehratsii. Retrieved from <http://goo.gl/Xf7oab> [in Ukrainian].
2. Vstup do YeS pidtrymuiut 69 % ukraintciv. Retrieved from <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2736446-vstup-do-es-pidtrimuut-69-ukrainciv.html> [in Ukrainian].
3. V Ukraine uhudshilsya investitsionnyiy klimat: itogi oprosa. Retrieved from <https://www.segodnya.ua/economics/business/v-ukraine-uhudshilsya-investicionnyu-klimat-itogi-oprosa-1294242.html> [in Russian].
4. Efir UKRLIFE.TV vid 2 zhovtnia 2015 r. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=hIt_SgkLSgM [in Ukrainian].

5. Yevropeiska intehtatsiia Ukrainy sohodni: problemy, vyklyky, zavdannia – dumka ekspertiv. Retrieved from <https://dif.org.ua/article/evropeyska-integratsiya-ukraini-sogodni-problemi-vikliki-zavdannya-dumka-ekspertiv> [in Ukrainian].

6. YeS: Ukraina maie posylyty borotby z piratstvom ta pidrobkamy. Retrieved from <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/07/3/7098053> [in Ukrainian].

7. Artomov I. V. (Eds.). Modeli i mekhanizmy rehuliuвання yevrorehionalnoho spivrobitnytstva Ukrainy. Uzhhorod: Hrazhda, 2013. 612 p. [in Ukrainian].

8. Sydorenko S. Ye asotsiatsiia, nemaie intehtatsii: Yevrokomisiia otsynyla prohres Ukrainy u vykonanni uhody z YeS. Retrieved from <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/11/12/7089263> [in Ukrainian].

9. U YeS vkazaly na porushennia pid chas vyboriv ta zaiavyly pro podalshu «politychnu asotsiatsiiu ta ekonomichnu intehtatsiiu» z Ukrainoiu. Retrieved from <https://tsn.ua/politika/u-yes-vkazali-na-porushennya-pid-chas-vivoriv-ta-zayavili-pro-podalshu-politichnu-asociaciyi-ta-ekonomichnu-integraciyu-z-ukrayinoyu-1382499.html> [in Ukrainian].

10. Yakymenko Yu., & Pashkov M. Ukraina na shliakhu do YeS: otsinky, dumky i spodivannia hromadian. Retrieved from <http://razumkov.org.ua/statti/ukraina-na-shliakhu-do-yes-otsinky-dumky-i-spodivannia-hromadian> [in Ukrainian].

Valerii Rieznikov. Formation and implementation of the State Policy in the sphere of European integration of Ukraine: problems and contradictions

The purpose of the article is to identify the problems and contradictions of the state policy in the sphere of European integration of Ukraine and to justify the ways of overcoming them in the current conditions.

The main internal problem that hinders the European integration course of Ukraine, experts consider, first of all, inefficiency of the public administration system - insufficient level of competence of civil servants, excessive bureaucracy, unreformed and corrupt public administration system. The top five major internal problems also include: the situation in the Donbas (including both armed conflict and public sentiment), high levels of corruption in Ukrainian society, ineffective policy of informing the population about European integration, lack of consensus in the political and social issues .

The opinion that aggression, pressure and all-out hindrance from Russia will be a major external challenge for Ukraine's European course, is shared by all experts interviewed. Among the major external obstacles, experts also cite internal problems of the EU itself, opposition or waiting position on the part of some EU members who do not want to break their ties with Russia, as well as the lack of a unified position in the European Union regarding the European perspective of Ukraine and the EU enlargement in general. Experts consider that the most effective factor contributing to the increase of the support of European integration in Ukrainian society is the successful implementation of internal reforms and the positive effect of ordinary citizens on them.

In today's context, Ukraine's accession to the EU remains a goal for which it is active in political, legal, economic and other spheres. Conclusions from this research and perspectives of future development in current area. At the present stage of social development the process of forming and implementing effective and effective state policy in the field of European integration is of particular importance. Ukraine's accession to the EU is a long-term issue, which depends on both the effectiveness of internal reforms and the transformation processes in the EU. However, Ukraine already needs to insist on giving it a formal EU membership perspective.

Key words: European integration of Ukraine, state policy in the field of European integration of Ukraine, problems and contradictions of state policy in the field of European integration of Ukraine, mechanisms of formation and implementation of state policy in the field of European integration of Ukraine.

Надійшла до редколегії 18.11.19